

Posudek oponenta bakalářské práce

Michal Jokeš: Tělesně postižení lidé v pravěku a raném středověku

Bakalářská práce. Ústav pro Archeologii, Univerzita Karlova v Praze – Filozofická fakulta.

Praha 2015.

Autor se zabývá problematikou v české archeologii dosud obecně nezpracovanou. Klade si za cíl shromáždit údaje o archeologických nálezech z pravěku a raného středověku na území ČR, které dokládají nebo mohou dokládat přítomnost tělesně postižených osob, jejich život, sociální postavení a vztah společnosti k nim a prezentovat je formou katalogu. Dále si klade za cíl shrnout dosavadní stav poznání na základě dostupné naší i zahraniční archeologické, historické, etnografické, antropologické a sociologické literatury a pokusit se o formulaci obecnějších úvah a závěrů.

První kapitola je obecným úvodem k předkládané bakalářské práci.

Ve druhé kapitole nazvané „Materiály a metody“ je vhodně popsána speciálně pedagogická terminologie vztahující se k tématu práce. Podkapitola „Výpověď archeologie“ zahrnuje hodnocení české archeologické literatury a věnuje se archeologii postižení a interpretacím nálezů s defekty, které doplňují interpretačně zajímavé a známé případy. V podkapitole „Tělesně postižení v archaických společnostech“ se autor zabývá mytologií, zákony a literární a uměleckou reflexí postižení. Poměrně přehledně zpracovaná kapitola je jakýmsi exkurzem do mytologie starověkých právních ustanovení, starověké literatury a umělecké reflexe postižení a vyplývá z ní, že fenomén postižení byl i v minulosti pro člověka věcí, kterou si uvědomoval a k níž hledal svůj přístup. Této kapitole lze vytknout pouze výrazně převažující použití jediného zdroje, kterým je práce B. Titzla z roku 1998: Postižený člověk ve společnosti – Hledání počátků. Práce by si zasloužila rozšíření o další archeologickou a také antropologickou literaturu. V části věnované umělecké reflexi jsou pak kromě jediného případu všechny ostatní uvedené příklady z mladšího období, než kterému by se práce měla věnovat. Také etnografické paralely by zasloužily podrobnější rozpracování.

Třetí kapitola je věnována archeologickým dokladům z našeho území. Původní záměr autor nakonec zúžil a zvolil metodu analýzy vzorku vybrané archeologické literatury s časovým omezením od roku 1990. Výsledkem je katalog prezentovaný formou tabulky, který obsahuje 31 záznamů. Práce by si jistě zasloužila výrazné rozšíření katalogu, který by bylo podle mého názoru vhodné prezentovat podrobněji a s obrazovou dokumentací a také i jinou než jen tabulkovou formou. Nicméně, jak sám autor podotýká, výzkum v rámci této práce splnil roli aspoň jakési sondy do českých publikovaných nálezů a prokázal, že rozhodně stojí za další studium.

Přes výše zmíněné nedostatky je třeba podotknout, že práce je prvním pokusem o uchopení dosud u nás obecně nezpracovaného a opomíjeného tématu, což je potřeba hodnotit velmi kladně. Práce je po jazykové stránce na vysoké úrovni a bez gramatických chyb.

Předložená práce podle mého názoru splňuje nároky kladené na bakalářskou práci a doporučuji ji k obhajobě. Práci navrhuji hodnotit známkou velmi dobře (2).

V Praze dne 21. 8. 2015

Mgr. Drahomíra Malyková, Ph.D.